
Sława, st. 21, gm. Ioco, woj. zielonogórskie, AZP 63-20/94

Informator Archeologiczny : badania 32, 194-195

1998

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

szarą ziemią ze śladami spalenizny, nieliczną ceramiką wczesnośredniowieczną i pojedynczymi fragmentami kości zwierzęcych. Ponadto kilka fragmentów ceramiki starożytnej i nowożytnej.

Wykop II, (bezpośrednio przylegający do wykopu I) – (5 x 15 m) – 3 paleniska i 6 jam z materiałem wczesnośredniowiecznym i starożytnym (kilkanaście fragmentów). Ponadto, leżące luzem, nieduże naczynie z XI – XII w.

Wykop III, poszerzony w trakcie badań, zajmował powierzchnię 115 m². Konieczność przerwania prac (jesienne prace polowe i wyczerpany limit finansowy), spowodował, że trzy obiekty (duże jamy odpadowe) zadokumentowano na poziomie stropu, zabezpieczono folią i przysypano. Jeden z nich przecięto profilem i wyeksplorowano w 1/2 części. Ob. nr 17 – to największa i najgłębsza jama odsłonięta w trakcie badań (długość 5 m, szerokość 2 m, głębokość 0, 80 m). Obiekt ten dostarczył ponad 1000 fragmentów ceramiki (odpady produkcyjne) i 250, częściowo przepalonych i połupanych, kości zwierzęcych, ponadto: 2 nożyki, fragment gwoźdźcia, żelazny skobel, nożyce, przekłuwacz rogowy, szydło kościane i gliniany przęślik. Ceramika o formach charakterystycznych dla XI-XII w. (m.in. naczynia z cylindryczną szyjką).

Ponadto na obszarze wykopu zarejestrowano 6 jam i 2 paleniska z ceramiką, kośćmi i fragmentami przedmiotów metalowych.

Wykop IV, (pow. 75 m²), założony w północnej części badanego obszaru odsłonił kilkanaście większych i mniejszych jam, ślad po budynku oraz duże palenisko. Nie był to budynek mieszkalny lecz utwardzone gliną, zadaszone miejsce (ślady po słupach) z paleniskiem o średnicy 2 m. Odsłonięta powierzchnia – 15 m². Ceramika z X/XI w.

Stanowisko (od czasu badań) systematycznie jest niszczone przez grupy poszukiwaczy z detektorami metali, ze względu na znaczną ilość zabytków metalowych występujących w warstwie humusu. Bardzo istotne stanowisko, określające charakter zaplecza wczesnośredniowiecznego Ciechanowa.

Znaczące zabytki to monety, odważniki, półprodukty naczyń glinianych itp.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie.

Przygotowywane są dwie publikacje:

Marek Piotrowski, *Wyniki badań archeologicznych osadnictwa wczesnośredniowiecznego i średniowiecznego okolic Ciechanowa na przykładzie miejscowości Rzeczek-Orszyny*, [w:] Rola szlachty mazowieckiej w kształtowaniu polskiego krajobrazu kulturowego, Ciechanów 2000, s. 14 – 51;

Marek Piotrowski, *Osadnictwo okolic Ciechanowa w świetle najnowszych badań archeologicznych na przykładzie miejscowości Rzeczek-Orszyny*, [w:] Kurpiowszczyzna. Identyczność – odmienność, Ostrołęka 2000, s. 52 – 94.

W latach 2005 i następnych planuje się podjęcie badań wykopaliskowych przez Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie we współpracy z Instytutem Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Rzeszotary 17, gm. Miłkowice, pow. Legnica, woj. dolnośląskie - patrz: mezolit

SŁAWA, st. 21, gm. loco, woj. zielonogórskie, AZP 63-20/94

- grodzisko wczesno- i późnośredniowieczne

Sondażowe badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 27 do 30 lipca przez dr. Artura Boguszewicza (Uniwersytet Wrocławski) wraz z Kołem Naukowym Studentów Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego. Finansowane przez Uniwersytet Wrocławski. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 10 m².

Wg opisów archiwalnych grodzisko miało znajdować się ok. 2,5 km na północny wschód od Sławy, na lewym brzegu rz. Czernicy. Z opisów archiwalnych Langenheima i Kowalenki wynika, że gród miał mieć w rzucie poziomym formę podkowiastego wału otwartego ku południowi, o wymatrach

75 na 50 m, natomiast w rzucie horyzontalnym przypominał „babkę” (Napfkuchenform). Wały miały być wzniesione w konstrukcji drewniano – ziemnej. Według jakiegoś starszego opisu, na który powołuje się Langenheim, na grodzie, przed jego zniszczeniem, miały być czytelne pozostałości muru o okrągłym zarysie, stanowiące najprawdopodobniej relikt wieży rycerskiej.

Przed I wojną światową gród uległ zniszczeniu w wyniku rozwiezienia przez ówczesnego właściciela pola. Obiekt przez dawnych okolicznych mieszkańców nazywany był Schwedenschanze (Szwedzkie Szańce) lub Mahlberg (Młyńska Górka).

Wykop sondażowy ulokowano około 13 m na północny wschód od polnej drogi przecinającej pole, na płaskim, niewielkim cyplu wcinającym się w podmokłe łąki przylegające do południowego brzegu Rowu Czernica.

Warstwa I: brunatnoszara, silnie przepiaszczona ziemia o miąższości od 30 cm w części południowej i centralnej do 40 cm w części północnej przy profilu zachodnim. Inwentarz: 118 fragmentów ceramiki naczyniowej (w tym: 94 fragmenty wczesnośredniowieczne, 3 średniowieczne, 21 nowożytnych), 2 fragmenty kafli piecowych, 2 grudki polepy, 1 krzemień, 21 drobnych kości, 1 ząb.

Warstwa II: tworzyła ją strefa ciemnobrunatnej ziemi, w części północnej jaśniejsza, w rzucie poziomym przedstawiała się jako plama o nieregularnym zarysie krawędzi. Maksymalna miąższość warstwy dochodziła do 12-13 cm. Inwentarz: 85 fragmentów ceramiki naczyniowej wczesnośredniowiecznej, 1 gruda polepy, 2 krzemienie, 27 drobnych kości, 5 fragmentów poroża jelenia.

Poniżej poziomu warstwy II zalegał szarozółty piasek (poziom wymywania) w obrębie którego widoczne były zaburzenia w postaci krecich korytarzy i rowków pokorzeniowych.

Pozostałości odkrytej warstwy kulturowej, na podstawie analizy ceramiki datować można na 2 poł. IX - 1 poł. X w. Ze względu na niewielkie rozmiary wykopu trudno stwierdzić czy stanowi ona relikt istniejącego grodu, czy też np. osady podgrodowej lub osady poprzedzającej założenie grodowe. Pośrednio o związku odkrytej warstwy kulturowej z założeniem grodowym świadczy fakt odkrycia w jej obrębie fragmentów poroża jelenia, znanych także z opisów archiwalnych.

Materiały i dokumentacja z badań znajdują się w Muzeum Archeologicznym Środkowego Nadodrza w Zielonej Górze z siedzibą w Świdnicy.

Badania nie będą kontynuowane.

Smolnica, st. I, Dębno, woj. gorzowskie, AZP 44-6/1 - patrz: późne średniowiecze

Solniki, st. 2, gm. Zabłudów, woj. białostockie, AZP 40-87/7 - patrz: środkowa i późna epoka brązu

Sonina, st. 1, gm. Łañcut, woj. rzeszowskie, AZP 103-79/1 - patrz: neolit

STARORYPIN, st. 1, gm. Rypin, woj. włocławskie, AZP 38-51/61

- grodzisko wczesnośredniowieczne (XI-XIV w.)

Weryfikacyjno-konserwatorskie badania sondażowe, przeprowadzone w sierpniu przez prof. dr. hab. Leszka Kajzera (Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego). Finansowane przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego i PSOZ. Pierwszy sezon badań.

Badania miały na celu dokładne określenie chronologii obiektu. Stwierdzono, że grodzisko pierścieniowate (pierwszy człon grodziska dwuczłonowego) użytkowane było w XI-XIV w. (do początku XIV wieku), grodzisko stożkowate (drugi człon) w wieku XIV-tym.

Warstwy kulturowe zawierały bardzo bogaty ruchomy materiał zabytkowy; głównie ceramikę naczyniową, destrukty kości zwierzęcych, przedmioty metalowe: m.in. ostrogi, przedmioty gliniane, wśród nich: przęśliki, ciężarki do sieci.